Registratie van persoonsgegevens door verzekeraars

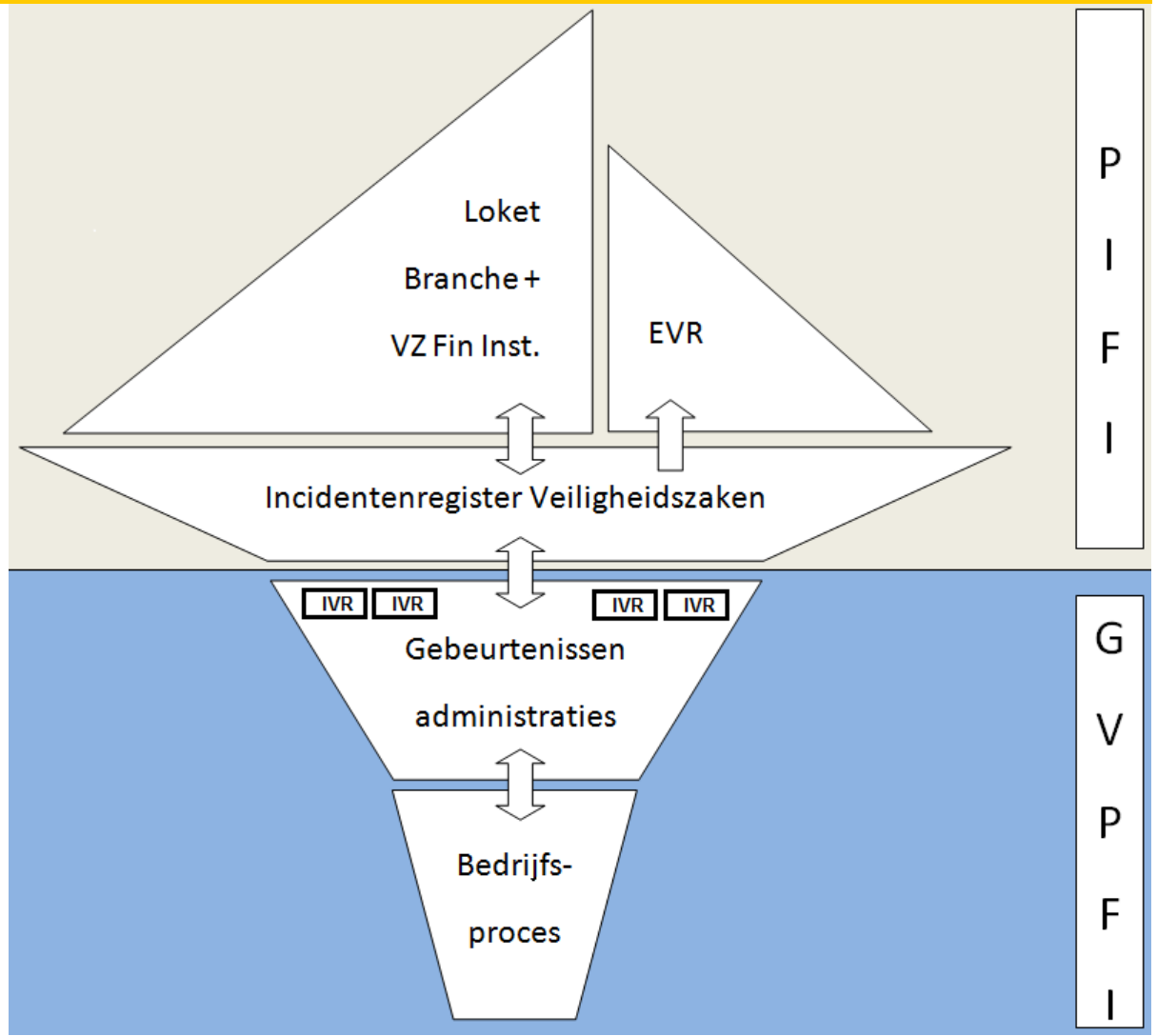

mw. mr. Margot van Pelt

Onderlinge verhouding registers

- Bij overgaan tot registratie dient verzekeraar duidelijk te vermelden in welk(e) register(s) wordt geregistreerd, voor welke termijn en waarom.
- Opties zijn:
- Intern (onder water): **Gebeurtenissenadministratie** en **IVR**
- Extern (boven water): **Incidentenregister** en **EVR**

Foto uit Handreiking pag. 27 ->

GVPFI: Gebeurtenissenadministratie – IVR

Voor het interne waarschuwingssysteem van financiële instellingen: een **Gebeurtenissenadministratie** waaraan een **Intern Verwijzingsregister (IVR)** is gekoppeld.

Op deze registers is de **Gedragscode Verwerking Persoonsgegevens Financiële Instellingen (GVPFI)** van toepassing.

De verwerking vindt plaats met onder andere als doel '*het waarborgen van de **veiligheid en integriteit** van de financiële sector, daaronder mede begrepen het onderkennen (…) van (…) (laakbare) gedragingen gericht tegen (…) de Financiële instelling zelf*' (artikel 5.1.1., aanhef en sub d GVPFI).

Het gaat daarbij om '*gebeurtenissen die gelet op het bijzondere karakter van de Financiële sector de **zorg en aandacht behoeven** van de Financiële instelling*' (artikel 5.5.1 GVPFI).

GVPFI: Gebeurtenissenadministratie – IVR
welke gebeurtenissen? voorbeelden

- Geschillencommissie Kifid 2016-072 (*uitschelden medewerker*)
- Geschillencommissie Kifid 2016-138 (de *opgegeven gestolen auto is zonder sporen van diefstal teruggevonden*)
- Geschillencommissie Kifid 2016-255 (*claim van aanzienlijke omvang ingediend, waarbij de als gestolen opgegeven goederen zeer divers zijn terwijl op geen enkele manier het voormalig bezit van deze goederen is aangetoond, diefstal ook niet aangetoond*).
- Geschillencommissie Kifid 2016-380 (*schending pre-contractuele mededelingsplicht*)
- Geschillencommissie Kifid 2016-477 (*oorzaak brand kan niet worden vastgesteld, maar hennepplanten in woning aangetroffen*)

GVPFI: Gebeurtenissenadministratie – IVR
welke gebeurtenissen? omschrijving 'gebeurtenis'

Maar let goed op de omschrijving van de 'gebeurtenis'!

- Niet goed omschreven:
  - Geschillencommissie Kifid 2016-061, r.o. 4.6. (*interne registratie van "fraude" is niet toegestaan als "fraude" niet is komen vast te staan)*
  - Gerechtshof Den Haag 15 december 2015, ECLI:NL:GHDHA:2015:3815, r. o. 8.2: *Het moge waar zijn dat voor opname in die registers geen onrechtmatig/strafbaar gedrag (en dus ook geen bewijs daarvoor) vereist is, maar dat neemt niet weg dat in het onderhavige geval de persoonsgegevens van [geintimeerde] in die registers opgenomen zijn wegens opzettelijk frauduleus gedrag en* ***dan moet dat gedrag ook in voldoende mate vaststaan****. Dat vereiste vloeit immers niet voort uit de aard van het register, maar uit de* ***strafrechtelijke aard van de geregistreerde persoonsgegevens****.*
  - Gerechtshof Den Bosch 15 december 2016, ECLI:NL:GHSHE:2016:5577, r.o. 3.6.2. (zwaardere verdenking dan een redelijk vermoeden van schuld geldt ook voor opname van **strafrechtelijke persoonsgegevens** in het (interne) verwijzingsregister (IVR)]

GVPFI: Gebeurtenissenadministratie – IVR
welke gebeurtenissen? omschrijving 'gebeurtenis'

Niet goed omschreven:

- Rechtbank Rotterdam, 25 mei 2016, ECLI:NL:RBROT:2016:3924, r.o. 4.16. *Allianz heeft ten aanzien van de interne registratie nog aangevoerd dat zij mag registreren wat zij wenst (contractsvrijheid). (….) heeft Allianz niet het recht om [eiser] op diffamerende wijze in een intern register van de Allianz Groep op te nemen als* ***verzekeringsfraudeur*** *indien Allianz de juistheid van die registratie niet aannemelijk kan maken. Met contractsvrijheid heeft dat niets van doen. Het doen en handhaven van een* ***dergelijke diffamerende registratie*** *kan, ook al betreft het een interne registratie die niet voor alle medewerkers van de Allianz Groep rechtstreeks toegankelijk is, jegens [eiser] worden gekwalificeerd als een toerekenbare onrechtmatige daad*.

Wel goed omschreven:

- Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden 24 maart 2015, ECLI:NL:GHARL:2015:4142, r.o. 4.5. *[geïntimeerde] heeft niet (voldoende gemotiveerd) betwist dat een* ***vermoeden van betrokkenheid bij oplichting/fraude****, een gebeurtenis is die ingevolge artikel 5 van de Gedragscode én artikel 8 (sub f) Wbp, opname in de gebeurtenissenadministratie en het IVR rechtvaardigt*. Het Hof oordeelt dat het een gerechtvaardigd vermoeden was.

GVPFI: Gebeurtenissenadministratie – IVR
proportionaliteit en subsidiariteit

Voor de vraag of de registratie gerechtvaardigd is, is ook van belang of is voldaan aan de beginselen van subsidiariteit en proportionaliteit. Beide beginselen zijn terug te vinden in artikel 4.3, aanhef en sub f GVPFI, dat overeenstemt met artikel 8, aanhef en sub f van de Wet bescherming persoonsgegevens.

Het rechtsbeginsel van de **subsidiariteit** houdt in dat het lichtste middel wordt ingezet om een doel te bereiken. Een maatregel is alleen toegestaan als met een lichtere niet kan worden volstaan.

Het rechtsbeginsel van **proportionaliteit** houdt in dat de mate van inbreuk die een bepaalde maatregel maakt op het individueel belang proportioneel moet zijn ten opzichte van het beoogde legitieme doel van die maatregel.

4.3 GVPFI: *Persoonsgegevens worden slechts verwerkt indien en voor zover is voldaan aan minimaal één van de volgende rechtmatige grondslagen:*
-f. de Verwerking van Persoonsgegevens is ***noodzakelijk*** *voor de behartiging van het* ***gerechtvaardigde belang*** *van de Financiële instelling of van een Derde aan wie de Persoonsgegevens worden verstrekt,* ***tenzij*** *het* ***belang*** *of de fundamentele rechten en vrijheden van de Betrokkene, in het bijzonder het recht op bescherming van de persoonlijke levenssfeer, prevaleert. (zie ook* ***art. 8 sub f WBP****)*

GVPFI: Gebeurtenissenadministratie – IVR
proportionaliteit en subsidiariteit - voorbeelden

- Rechtbank Amsterdam 18 juli 2013, ECLI:NL:RBAMS:2013:5253 r.o. 4.11. **Niet disproportioneel:** *[verzoekster] **beschikt over een bankrekening** bij een andere bank en dat zij derhalve relaties kan aangaan met andere financiële instellingen dan de bank.*
- Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden 24 maart 2015, ECLI:NL:GHARL:2015:4142, r.o. 4.9.
  Niet disproportioneel: *voor [geïntimeerde] de weg naar een nieuw optreden als financieel adviseur ook niet uitgesloten: hij kan **nog steeds bij andere financiële instellingen** financiële producten en diensten afnemen.*
- Geschillencommissie Kifid 2016-072, r.o. 4.6: **Niet disproportioneel:** Alleen hinder dat Consument niet meer bij deze Verzekeraar (Achmea) kan verzekeren.
- Rechtbank Midden Nederland, 11 januari 2017, ECLI:NL:RBMNE:2017:49, r.o. 4.23: **Wel disproportioneel**: *Een relatief lichte gebeurtenis uit 2005 registreren in 2015, tot 18 jaar na dato, op grond van het argument dat het vertrouwen sinds het ontdekken van de gebeurtenis in 2014 weg is, **terwijl er intussen niets anders is gebeurd dat Rabo aan de moraliteit van [eisers] kon doen twijfelen**, kan het belang van de registratie niet dragen. (…) Natuurlijk kan Rabo niet eerder registreren dan nadat de gebeurtenis bij haar bekend is geraakt, **maar het tijdsverloop heeft wel zijn invloed op de belangenafweging**.*

PIFI: Incidentenregister – EVR
criteria Incident

Voor het externe waarschuwingssysteem van financiële instellingen is er een **Incidentenregister** waaraan een **Extern Verwijzingsregister (EVR)** is gekoppeld. Op deze registers is bijlage 1, document B bij de GVPFI van toepassing: **het Protocol Incidentenwaarschuwingssysteem Financiële Instellingen (PIFI)**.

In het PIFI staat het begrip '**incident**' centraal, dat is gedefinieerd als '*een gebeurtenis die als gevolg heeft, zou kunnen hebben of heeft gehad dat de **belangen, integriteit of veiligheid** van de cliënten of medewerkers van een Financiële Instelling, de Financiële Instelling zelf of de **financiële sector als geheel** in het geding zijn of kunnen zijn, zoals het falsificeren van nota's, identiteitsfraude, skimming, verduistering in dienstbetrekking, phishing en opzettelijke misleiding*' (artikel 2 PIFI).

PIFI: Incidentenregister
registratie Incidentenregister – beperkt externe werking

- Veiligheidszaken voert onderzoek uit naar het incident en de betrokken (rechts)personen en registreert dit in het Incidentenregister.
- De informatie in de dossiers in het Incidentenregister is alleen zichtbaar voor de afdeling Veiligheidszaken.
- Er kan informatie-uitwisseling plaatsvinden met (art. 4.2 PIFI):
  - Veiligheidszaken andere aangesloten financiële instellingen;
  - Fraudeloketten aangesloten bracheorganisaties.

  → **beperkt externe werking**

PIFI: Incidentenregister
registratie Incidentenregister – beperkt externe werking

- Geschillencommissie Kifid 2015-364, r.o. 4.9: *De vermelding van Verzekeraar dat het Incidentenregister uitsluitend voor intern gebruik is en geen gevolgen heeft voor Consument is dan ook **onjuist**. Ter zitting heeft Verzekeraar toegelicht dat het eigenlijk gaat om een interne registratie in de Gebeurtenissenadministratie en het daaraan gekoppelde IVR, (…). De onjuiste vermelding in het verweerschrift van Verzekeraar is daarmee verbeterd.*
- Geschillencommissie Kifid 2016-196, r.o. 4.5: *heeft een melding in het Incidentenregister tot op zekere hoogte wel degelijk externe werking.*
- Commissie van Beroep Kifid 2017-004, r.o. 4.2.2: *(…) Aan Belanghebbende werd de registratie uitgelegd als een interne melding in de interne database van Verzekeraar, uitsluitend gebruikt door maatschappijen van het concern waartoe Verzekeraar behoort. (…)Tegenover Belanghebbende heeft Verzekeraar de registratie in het Incidentenregister ten onrechte beschreven als een louter interne melding. Registratie in het Incidentenregister heeft namelijk beperkte externe werking.*
- Rechtbank Midden Nederland, 11 januari 2017, ECLI:NL:RBMNE:2017:49, r.o. 4.10: *Het **Incidentenregister zelf heeft ook externe werking, zij het beperkt**. (…) 4.11.Als een financiële instelling uitsluitend interne werking beoogt met een registratie – zoals Rabo in dit geval – dan volstaan de Gebeurtenissenadministratie en het IVR.*

PIFI: Incidentenregister
registratie Incidentenregister – tijdens onderzoek

Handreiking pag. 33: *24. Delen van Incidentinformatie: Met incidentinformatie moet vertrouwelijk worden omgegaan. Dat houdt in dat de gegevens van een incident niet breeduit met iedereen gedeeld mogen worden. Zeker niet omdat bij het eerste signaal dat sprake is van een incident nog niet alle feiten en omstandigheden bekend hoeven te zijn en het onderzoek nog niet hoeft te zijn afgerond. Omdat het ongewenst is dat tijdens de duur van een onderzoek naar een incident andere financiële instellingen geheel onwetend blijven over mogelijke risico's die zij lopen, is de mogelijkheid gecreëerd om over incidenten met Veiligheidszaken van andere financiële instellingen te communiceren.*

Geschillencommissie Kifid 2016-477, r.o. 4.7: *(…)Van een gerechtvaardigde Incidentenregistratie is ingevolge artikel 4.1.1 PIFI in ieder geval sprake **zolang het onderzoek** door de afdeling Veiligheidszaken naar het incident loopt. (…)*

Rechtbank Gelderland, 19 oktober 2016, ECLI:NL:RBGEL:2016:6690, r.o. 4.4: *Blijkens het PIFI is het doel van het incidentenregister juist **mede het onderzoeken** van gedragingen die kunnen leiden tot mogelijke benadeling van (…) de financiële instelling (…) Voldoende is dus in beginsel dat sprake is van feiten en omstandigheden die een dusdanig **vermoeden opleveren van een incident**, dat dit **nader onderzoek rechtvaardigt**. 4.5. (…) dit onderzoek weliswaar, volgens VGZ vanwege de onderhavige procedure, op een laag pitje heeft gestaan, maar **nog niet is afgerond**.*

PIFI: Incidentenregister
registratie Incidentenregister – na onderzoek

1. Er is onvoldoende bewijs om het redelijk vermoeden van een incident mee te staven:

Verwijdering gegevens uit het Incidentenregister, nu niet langer aan de voorwaarden van artikel 3.1.1 PIFI (en doel artikel 4.1.1 PIFI) is voldaan en intrekking melding aan fraudeloket.

Geschillencommissie Kifid 2016-196, r.o. 4.7: *"Na afronding van het incidentenonderzoek mogen de persoonsgegevens betreffende het incident alleen in het Incidentenregister blijven staan, indien uit het incidentenonderzoek is gebleken dat (...) in voldoende mate vaststaat dat de door Verzekeraar gestelde feiten die de registratie dragen een **gegronde verdenking** van fraude (opzet te misleiden) vormen."* Herhaald in GC Kifid 2016-302 en GC Kifid 2016-329 en GC Kifid 2016-477.

Geschillencommissie Kifid 2016-069, r.o. 5.14: *"Indien evenwel (…) **onvoldoende bewijs** voor een EVR-registratie bestaat, dienen de persoonsgegevens óók uit het Incidentenregister verwijderd te worden. Dit om te voorkomen dat voorvallen, waarbij niet genoeg bewijs voor aantoonbare fraude voor handen is, al te lichtzinnig buiten de muren van een verzekeraar bekend worden."*

Hof Den Bosch 15 december 2016, ECLI:NL:GHSHE:2016:5577, r.o. 3.7.2: *Naar het oordeel van het hof is betrokkenheid [geïntimeerde] bij het verkrijgen van het krediet door VBD onvoldoende gebleken, waarbij '**aannemelijkheid**'- zoals ING stelt - van deze betrokkenheid vanwege diverse hierna te bespreken feiten **onvoldoende** is voor opname in het incidentenregister."*

PIFI: Incidentenregister
registratie Incidentenregister – na onderzoek

2. **Er is voldoende bewijs om het redelijk vermoeden van een incident mee te staven** (er is dus een 'gegronde verdenking van fraude' in de zin van artikel 5.2.1 sub a en b van het PIFI):
    - Persoonsgegevens blijven in Incidentenregister vermeld (art. 3.1.2 PIFI)
    - Tevens registratie persoonsgegevens in het EVR voor maximaal acht jaar vanaf de datum van opname in het Incidentenregister (art. 5.3.2 PIFI), mits ook aan overige voorwaarden voor EVR-registratie is voldaan. Duur registratie in EVR en Incidentenregister kan verschillen, zie: GC Kifid 2016-332 en GC Kifid 2016-549 (EVR 3 jaar, incidentenregister 8 jaar); GC-2016-131 (wel incidentenregister, geen EVR)

Geschillencommissie Kifid 2016-131, r.o. 4.7: *"In het onderhavig dossier is het incidentenonderzoek door Veiligheidszaken afgerond. Op basis van de uitkomst van dit onderzoek heeft Verzekeraar terecht geconcludeerd dat sprake is van een ´gegronde verdenking van fraude´ in de zin van artikel 5.2.1 sub a en b van het Protocol (vgl. r.o. 4.3). Er is dus voldaan aan voornoemde in het Protocol genoemde vereisten voor opname van de gegevens in het EVR, zodat de persoonsgegevens van Consument* ***ook na afloop van het incidentenonderzoek*** *in het Incidentenregister mochten blijven staan."*

Herhaald in GC Kifid 2016-210; GC Kifid 2016-302 en GC Kifid 2016-517.

PIFI: Extern Verwijzingsregister (EVR)
criteria registratie Extern verwijzingsregister

Aan het Incidentenregister is het Extern Verwijzingsregister gekoppeld. Dit Extern Verwijzingsregister is raadpleegbaar door de Deelnemers, alsmede de Organisatie van de Deelnemers via een Verwijzingsapplicatie en bevat uitsluitend Verwijzingsgegevens die onder strikte voorwaarden conform artikel 5.2 Protocol door de Deelnemers mogen worden opgenomen.

→ **Externe werking**

Vermelding van de persoonsgegevens in het EVR is een maatregel met mogelijk verstrekkende gevolgen voor de betrokkene. Deze vermelding kan tot gevolg hebben dat niet alleen de deelnemer die tot opname in het EVR is overgegaan, maar ook andere deelnemers hun (financiële) diensten aan de geregistreerde weigeren. Er moeten daarom **hoge eisen** worden gesteld aan de grond(en) van de verzekeraar voor opname van de persoonsgegevens van de betrokkene in het EVR. (GC-Kifid 2015-142 en 2015-143).

PIFI: Extern Verwijzingsregister (EVR) (3)
criteria registratie Extern verwijzingsregister

Artikel 5.2.1 PIFI:

- A. De gedraging(en) van de (rechts)persoon vormden, vormen of kunnen een **bedreiging** vormen voor (I) de (financiële) belangen van cliënten en/of medewerkers van een Financiële instelling, alsmede de (Organisatie van de) Financiële instelling(en) zelf of (II) de continuïteit en/of de integriteit van de financiële sector.
- B. **In voldoende mate staat vast** dat de betreffende (rechts)persoon **betrokken** is bij de onder a bedoelde gedraging(en). Deze vaststelling betekent dat van strafbare feiten in principe aangifte of klachten wordt gedaan bij een opsporingsambtenaar.
- C. Het **proportionaliteitsbeginsel** wordt in acht genomen. Dit houdt in dat Veiligheidszaken vaststelt, dat het belang van opname in het Extern Verwijzingsregister prevaleert boven de mogelijk nadelige gevolgen voor de Betrokkene als gevolg van opname van zijn Persoonsgegevens in het Externs Verwijzingsregister.

.

PIFI: Extern Verwijzingsregister (EVR)
gegronde verdenking van fraude – onschuldpresumptie

Hoge Raad 29 mei 2009 ECLI:NL:HR:2009:BH4720, r.o. 4.5: *"(…), zonder miskenning van zijn taak als burgerlijke rechter en **zonder schending van de door art. 6 lid 2 EVRM gewaarborgde onschuldpresumptie** kunnen oordelen dat de **in dit civiele geding als vaststaand aangenomen** gedragingen van [verzoeker] - waarover de strafrechter geen uitspraak heeft gedaan en, naar het hof kennelijk heeft aangenomen, ook niet zal doen - een **zwaardere verdenking** opleveren dan enkel een redelijk vermoeden van schuld aan valsheid in geschrift of oplichting."*

Conclusie AG-Verkade ECLI:NL:PHR:2009:BH4720

*4.32. "(…) Voor de burgerlijke rechter betekent dit [onschuldpresumptie] dat het hem, indien hij **ná een vrijspraak door de strafrechter** moet oordelen over een vordering tot schadevergoeding, **niet vrijstaat de juistheid van de gegeven vrijspraak in twijfel te trekken** of anderszins in de motivering van zijn beslissing te suggereren dat de gewezen verdachte zich tóch schuldig heeft gemaakt aan het strafbare feit waarvan hij werd verdacht. Dat betekent niet dat de burgerlijke rechter anderszins gebonden is aan het oordeel van de strafrechter, laat staan dat de burgerlijke rechter zich niet mag uitspreken over het plegen van strafbaar gestelde feiten, als het niet tot een uitspraak van de strafrechter is gekomen."*

PIFI: Extern Verwijzingsregister (EVR) (6)
gegronde verdenking van fraude

Hof Amsterdam 2 juni 2015, ECLI:NL:GHAMS:2015:2135, r.o. 4.7:

*"Vaststaat (…) dat ING de **EVR-registratie**, nadat zij kennis had gekregen van het strafvonnis, op 13 maart 2013 heeft **verwijderd**. (…) blijft dan nog over de mogelijk noodzakelijk verwijdering (…) van de registraties in het **Incidentenregister en het IVR**, nadat ING van het strafvonnis kennis had genomen. Op zich kan **in het midden blijven** of van ING verlangd had kunnen worden dat zij ook beide (of een van) laatstbedoelde registraties per 13 maart 3013 had verwijderd of aangepast. [appellant] heeft namelijk op geen enkele wijze aannemelijk gemaakt dat hij mogelijk schade heeft geleden. (…) Ten overvloede voegt het hof aan het vorenstaande nog toe dat het (…) niet inziet dat het strafvonnis - **gelet onder meer op de gebondenheid van de strafrechter aan hetgeen ten laste is gelegd en de betekenis van een vrijspraak** - met zich zou brengen dat al hetgeen in het Incidentenregister is opgenomen daaruit had moeten worden verwijderd. Het had (…) op de weg van [appellant] gelegen te benoemen wat dan precies vanwege dat vonnis uit het Incidentenregister verwijderd had moeten worden, maar dat heeft hij nagelaten "*

PIFI: Extern Verwijzingsregister (EVR)
gegronde verdenking van fraude – art. 5.2.1. sub a en b

Hoge Raad 29 mei 2009 ECLI:NL:HR:2009:BH4720, r.o. 4.4: een **veroordeling door de strafrechter niet is vereist**. Maatstaf voor registratie van strafrechtelijke gegevens is de bewezenverklaring ex art. 350 Sv. "in voldoende mate vaststaan" uit art. 5.2.1. sub b is dus of de vastgestelde gedragingen een **zwaardere verdenking dan een redelijk vermoeden van schuld** opleveren.

Conclusie AG-Verkade ECLI:NL:PHR:2009:BH4720

*"4.33. Hij had echter wel de **vrijheid** (…) om te **beoordelen** of **in civielrechtelijke zin als vaststaand** kan worden aangenomen dat de handelingen van [verzoeker] c.s. (poging tot) valsheid in geschrifte in de zin van art. 225 Sr en/of oplichting in de zin van art. 326 Sr **opleverden**, waarbij het hof in rov. 2.11 als **toetsingscriterium** een maatstaf vergelijkbaar met die van een **bewezenverklaring in de zin van art. 350 Wetboek van strafvordering** (Sv) koos.(…)"*

Zie ook:
- Hof Amsterdam 30 november 2010, ECLI:NLGHAMS:2010:BO7581, r.o. 3.3.;
- Hof Amsterdam 1 mei 2012, ECLI:NL:GHAMS:2012:BW5596, r.o. 4.4;
- Hof Amsterdam 2 oktober 2012, ECLI:NL:GHAMS:2012:BY1664 r.o.3.3.;
- Hof Amsterdam 21 juli 2015, ECLI:NL:GHAMS:2015:3036, r.o. 2.7;
- Hof Arnhem-Leeuwarden 5 juli 2016, ECLI:NL:GHARL:2016:5489, r.o. 3.5;
- Hof Amsterdam 18 oktober 2016,ECLI:NL:GHAMS: 2016:4191, r.o. 3.7;
- Hof Amsterdam: 1 november 2016 ECLI:NL:GHAMS:2016:4320, r.o. 3.6.

PIFI: Extern Verwijzingsregister (EVR)
gegronde verdenking van fraude – art. 5.2.1. sub a en b

- Hof Den Bosch 4 februari 2016, ECLI:NL:GHSHE:2016:442

3.2.2: *"Voorop staat dat voor verwerking van persoonsgegevens in het Incidentenregister en in het Externe Verwijzingsregister geen strafrechtelijke veroordeling vereist is. Anderzijds is de enkele verdenking van betrokkenheid bij een strafbaar feit in de zin van een vermoeden van schuld niet voldoende**.** Er dient sprake te zijn van zodanige concrete feiten en omstandigheden dat zij een **als een strafbaar feit te kwalificeren bewezenverklaring** in de zin van artikel 350 Sv kunnen dragen. Als maatstaf geldt daarvoor dat de vastgestelde gedragingen **een zwaardere verdenking** dan een redelijk vermoeden van schuld moeten opleveren, in die zin dat de te verwerken **strafrechtelijke persoonsgegevens** in voldoende mate moeten vaststaan (Zie Hoge Raad 29 mei 2009 ECLI:NL:HR: 2009:BH 4720).* (…)

*3.15. Voor wat betreft de gestelde oplichting acht het hof in het bijzonder **onvoldoende specifiek gesteld** welke onderdelen van de stellingen van de bank zouden kunnen en moeten leiden tot het **oordeel dat sprake is van het volgens de delictsomschrijving van oplichting vereiste oogmerk**."*

- Zelfde toets als strafrechtelijke persoonsgegevens in gebeurtenissenadministratie: Gerechtshof Den Haag 15 december 2015, ECLI:NL:GHDHA:2015:3815, r. o. 8.2:

PIFI: Extern Verwijzingsregister (EVR)
GEEN *gegronde verdenking van fraude - voorbeelden*

- Rechtbank Limburg 13 juni 2013, ECLI:NL:RBLIM:2013:4232: Claim op inboedelverzekering wegens diefstal ketting. Verzekerde stelde dat zij de ketting in 2008 had gekocht. Op de foto die zij als bewijs van het bezit van de ketting overlegde, stond als datum 2007.
- Geschillencommissie Kifid 2015-143: Verdachte omstandigheden m.b.t. factuur gestolen tomtom en braaksporen auto.
- Geschillencommissie Kifid 2016-369: Gestolen auto: uit de gegevens van de tweede sleutel kan blijken dat er op 1 maart 2014 om 22.23 uur nog van de auto gebruik is gemaakt, (…) terwijl Consument heeft verklaard de auto rond 18.00 uur te hebben geparkeerd. (…) *Voor een EVR-registratie geldt onder andere dat sprake moet zijn van een gegronde verdenking van verzekeringsfraude. (…). Verzekeraar stelt in haar brief van 23 april 2014 dat zij het* ***vermoeden*** *heeft dat Consument frauduleus heeft gehandeld. In haar brief van 20 april 2016 spreekt hij van een "****sterk vermoeden van*** *opzettelijke misleiding en poging tot strafbaar handelen". Zoals reeds overwogen in r.o. 4.4 moet er sprake zijn van een zwaardere verdenking dan een redelijk vermoeden van schuld aanwezig zijn. In het onderhavige geval is daar geen sprake van.*

.

PIFI: Extern Verwijzingsregister (EVR)
WEL *gegronde verdenking van fraude - voorbeelden*

- Geschillencommissie Kifid 2015-142: (*Schademelding op inboedelverzekering wegens afbreken hoek inductiekookplaat in 2012. Schade niet gedekt. Uitbreiding inboedelverzekering. Schademelding op inboedelverzekering wegens afbreken hoek inductiekookplaat in 2013)*
- Geschillencommissie Kifid 2015-398: (*claim waarborgfonds: aanrijding met 'vast object'*) De onrechtmatigheid van de claim wordt niet weggenomen door intrekken van de claim (zie ook: GC Kifid 2016-469, r.o. 4.3. *schade scooter 'in beweging' terwijl 'in stilstand' was betoogd*)
- Geschillencommissie Kifid 2016-078 en 2016-549: *(aankoopbedrag aangepast/verhoogd)*
- Geschillencommissie Kifid 2016-568: (*onware schade geclaimd, zaken waren niet beschadigd*)
- Geschillencommissie Kifid 2016-517: (*onware verklaringen, er was geen onweer die dag en winkelmedewerker bewogen valse factuur te maken*)
- Geschillencommissie Kifid 2017-050: *(oude (storm)schade overkapping tuin nogmaals geclaimd, maar niet gerepareerd in tussentijd)*
- Geschillencommissie Kifid 2017-077: (*schadedatum vóór ingang verzekering, doen alsof ná ingangsdatum ligt*)

PIFI: Extern Verwijzingsregister (EVR)
proportionaliteit – opname in register (5.2.1. sub c PIFI)

Het belang van de financiële instelling bij registratie van persoonsgegevens in het EVR moet worden afgewogen tegen de mogelijk nadelige gevolgen daarvan voor de betrokkene.

- Belangen financiële instelling volgens PIFI:
  - Het kunnen uitgaan van de juistheid van de door betrokkene verstrekte informatie;
  - Het waarborgen van de continuïteit en integriteit van de financiële sector.
- De dreiging van registratie kan daaraan – al dan niet als preventief middel – een positieve bijdrage leveren, doch alleen indien in betreffende gevallen ook daadwerkelijk tot registratie wordt overgegaan.
- De belangen van Consument kunnen door registratie echter zodanig zwaar worden geraakt dat in het concrete geval registratie achterwege zal moeten blijven.
- Hof Den Bosch 4 februari 2016, ECLI:NL:GHSHE:2016:442, 3.17: (…) *Het hof dient voorts te beoordelen **of** een dergelijke registratie (**en de duur daarvan**) de belangen van [verweerster] niet onevenredig schaadt in verhouding tot het met die registratie gediende doel (beginsel van **proportionaliteit**) en dat dit doel in redelijkheid niet op een andere manier kan worden bereikt (beginsel van **subsidiariteit**).*

PIFI: Extern Verwijzingsregister (EVR)
proportionaliteit – opname in register (5.2.1. sub c PIFI)

Het is in eerste instantie aan de financiële instelling om die afweging te maken: Veiligheidszaken moet kunnen aantonen dat zij de proportionaliteitsafweging heeft gemaakt en hoe zij tot haar besluit is gekomen. Hoge Raad 9 september 2011, ECLI:NL:HR:2011:BQ8097, r.o. 3.3: *In verband met de praktische hanteerbaarheid van de Wbp is van belang dat van de verwerker slechts een belangenafweging verlangd mag worden* ***aan de hand van de beschikbare gegevens.*** Dus Consument die verwijdering van een registratie wenst, zal evenwel moeten onderbouwen op grond waarvan hij disproportioneel wordt geraakt in zijn belangen en waarom zijn belang prevaleert boven dat van de financiële instelling. Zie: Hof Den Bosch 15 december 2016, ECLI:NL:GHSHE:2016:5577, r.o. 3.9.

Maar pas hoor en wederhoor toe!

Rechtbank Limburg 13 juni 2013, ECLI:NL:RBLIM:2013:4232, r.o. 3.4: *Tot de eisen die aan een* ***zorgvuldig onderzoek*** *kunnen worden gesteld, behoort naar het oordeel van de voorzieningenrechter onder andere dat de verzekeraar in geval van verdenking van verzekeringsfraude de verzekeringnemer/verzekerde confronteert met haar verdenking en de verzekeringnemer/verzekerde hoort en in staat stelt om de verdenking te weerleggen en zijn/haar lezing van de feiten te geven, alvorens (eventueel) tot registratie over te gaan. Immers, ook in gevallen waarin op het eerste gezicht ogenschijnlijk evident sprake lijkt van verzekeringsfraude, kan die verdenking ongegrond blijken te zijn in het licht van de lezing van de feiten die de verzekeringnemer/verzekerde geeft. (…) 3.11. (…) illustreert hoezeer het van belang is om* ***hoor en wederhoor*** *toe te passen. Reeds de omstandigheid dat Aegon Schadeverzekering is overgegaan tot de omstreden registraties c.a. zonder dit te doen, maakt dat de omstreden handelingen van Aegon Schadeverzekering* ***onrechtmatig*** *zijn.*

hoor/wederhoor niet geschonden: Geschillencommissie Kifid 2016-046, r.o. 4.14: Hof Den Bosch 22 december 2015, ECLI:NL:GHSHE:2015:5335, r.o. 3.15; Geschillencommissie Kifid 2015-388, r.o. 4.1/4.2.

PIFI: Extern Verwijzingsregister (EVR)
proportionaliteit – opname in register (5.2.1. sub c PIFI)

Gevolgen voor mogelijkheden tot verzekeren geen argument:

- Geschillencommissie Kifid 2016-517, r.o. 4.9: opname in EVR **proportioneel**: "*de omstandigheid dat Consument zich thans **enkel bij Rialto kan verzekeren** en derhalve te maken krijgt met een hogere premie, de registratie zelf niet disproportioneel maakt.*"

Gevolgen voor werk soms een argument:

- Geschillencommissie Kifid 2016-188, r.o. 4.6: opname in EVR **disproportioneel**: Consument kan **geen bankrekening voor zakelijk gebruik** meer openen terwijl hij daarvan als zelfstandig ondernemer voor zijn broodwinning afhankelijk is (niet werkzaam binnen financiële sector).
- Hof Amsterdam 10 maart 2009, ECLI:NL:GHAMS:2009:BJ0719, r.o. 2.5.10: opname in EVR **proportioneel**, ook in het licht van de consequentie dat [appellant] **niet langer in de financiële dienstverlening werkzaam kan zijn**. Zie ook: GC Kifid 2016-345, r.o. 4.9.

PIFI: Extern Verwijzingsregister (EVR)
proportionaliteit – duur registratie (5.3.2 PIFI)

Opname proportioneel (ondanks gevolgen voor werk, vanwege vereiste betrouwbaarheid voor mensen werkzaam in financiële branch), maar duur aangepast (disproportioneel).

- Geschillencommissie Kifid 2016-046, r.o. 4.11 en 2016-183, 4.6./4.7: opname in EVR **proportioneel**: financiële integriteit staat in het beroep dat Consument uitoefende (schade-expert/fraudeonderzoeker resp. financieel adviseur) ten tijde van de aan hem verweten gedragingen hoog in het vaandel en van Consument mocht, meer nog dan van ieder ander, op dat punt **betrouwbaarheid en onkreukbaarheid** worden verwacht.
- Hof Arnhem-Leeuwarden 7 november 2014, ECLI:NL:GHARL:2014:8710, r.o. 5.11: "*Het is naar het oordeel van het hof dan ook voldoende aannemelijk dat de maatregel (…) de facto op een **vrijwel volledige uitsluiting om hun beroep*** [te weten: fiscaal jurist en registeraccountant] ***uit te oefenen** neerkomt. (...) Het hof is (...) van oordeel een registratietermijn van acht jaren in dit geval de grenzen van proportionaliteit overschrijdt. Het hof acht hier, alles afwegend, een termijn van drie jaren op zijn plaats.*
- Rechtbank Zwolle 26 september 2012, ECLI:NL:RBZLY:2012:BX8370, r.o. 4.3.7: "*Niet weersproken is dat hij, gelet op zijn ervaring en de door hem in de financiële sector gevolgde opleidingen, moeilijk dan wel in het geheel niet een functie van gelijkwaardig niveau zal kunnen krijgen buiten de financiële sector. Een langdurige inschrijving maakt derhalve **herintreding op de arbeidsmarkt mogelijk illusoir**. (...)"* Inschrijving beperkt tot 1 jaar.

PIFI: Extern Verwijzingsregister (EVR)
proportionaliteit – duur registratie (5.3.2 PIFI)

Standaardtermijn zonder motivering niet toegestaan

- Hof Den Bosch 4 februari 2016, ECLI:NL:GHSHE:2016:442, 3.18: "(…) *de benadering van de bank, die (…) in feite (…) uitgaat van* ***automatisch registratie voor de maximale termijn van acht jaar als 'standaardtermijn',*** [kan] ***evenmin onverkort worden gevolgd****, (…). Op grond van een en ander acht het hof een registratie voor de in beginsel maximale duur van acht jaar in dit geval* ***disproportioneel****. Onder afweging van alle over en weer betrokken belangen acht het hof, (…)* ***in het bijzonder gelet op de ernst van de aan [verweerster] verweten gedragingen****, (…)de duur van* ***vier jaar****, (…) passend.*
- Hof Den Bosch 1 november 2016, ECLI:NL:GHSHE:2016:4848, r.o. 8.6.4: "*(…) Het feit dat NN [appellante] heeft geregistreerd (…) is als zodanig niet onrechtmatig gelet op het hiervoor vastgestelde feit dat [appellante] de opzet heeft gehad NN te misleiden. De net genoemde omstandige uiteenzetting van NN bevat echter* ***nauwelijks of geen concrete feiten en/of criteria*** *op grond waarvan NN heeft gemeend dat de* ***registratie gedurende de maximale termijn*** *(…) gehandhaafd moet blijven. Het is het hof niet gebleken dat NN een op de feiten van deze zaak toegesneden afweging heeft gemaakt. (…) dat [appellante] , thans 70 jaar oud, tot de onderhavige fraude een onberispelijke staat van dienst heeft wat verzekeren betreft en dat de registratie in ieder geval met zich brengt dat zij een substantieel hogere premie zal dienen te betalen indien zij nieuwe verzekeringsovereenkomsten wenst te sluiten. Gelet daarop is een registratie voor de duur van acht jaar* ***disproportioneel****. Gelet op de feiten (…) de duur van* ***vijf jaar*** *proportioneel.*

PIFI: Extern Verwijzingsregister (EVR)
proportionaliteit – duur registratie (5.3.2 PIFI)

Proportionaliteitsmatrix kan behulpzaam zijn

- Geschillencommissie Kifid 2016-210, r.o. 4.10: "*De Commissie is van oordeel dat Verzekeraar ten onrechte niet als verlichtende omstandigheid heeft meegenomen de spijtbetuiging door Consument. Volgens de proportionaliteitsmatrix van Verzekeraar levert een spijtbetuiging een aftrek van 1 punt op (...) hetgeen volgens de matrix leidt tot een registratieduur van drie jaar.*"
- Geschillencommissie Kifid 2016-302, r.o. 4.11. *Verzekeraar heeft Consument op grond van een door Verzekeraar ingevulde proportionaliteitsmatrix voor acht jaar in het EVR geregistreerd en daarbij 9 punten toegekend voor aantoonbare fraude (…). De Commissie is van oordeel dat Verzekeraar hiermee heeft aangetoond dat hij ook met betrekking tot de duur van de registratie een proportionaliteitsafweging heeft gemaakt.*
- Geschillencommissie Kifid 2017-050, r.o. 4.6.: "*De Commissie stelt vast dat Verzekeraar ten onrechte ook de verzwarende omstandigheid 'herhaald frauderen of een vermoeden daarvan' heeft meegewogen. Volgens de matrix leidt dit tot een registratie voor de duur van drie jaar in het EVR.*"